

INFORMACE O VYDANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH

Částka 102 – číslo 333

Sdělení MMR o rozřídění obcí do velikostních kategorií podle počtu obyvatel, o územním rozčlenění obcí seskupením katastrálních území, o výši základních cen za 1 m² podlahové plochy bytů, o cílových hodnotách měsíčního nájemného za 1 m² podlahové plochy bytu, o maximálních přírůstcích měsíčního nájemného a o postupu při vyhledání maximálního přírůstku nájemného pro konkrétní byt.
Účinnost od 1. 7. 2006 do 1. 1. 2008.

Částka 113 – číslo 361

Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění vyhlášky č. 388/2004 Sb., a vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění vyhlášky č. 623/2004 Sb.
Rozšiřuje počet obcí, jimiž je vymezen správní obvod obce s rozšířenou působností.
Účinnost od 14. 7. 2006.

Částka 126 – číslo 398

Úplné znění zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 81/2005 Sb., zákonem č. 61/2006 Sb. a zákonem č. 216/2006 Sb.

Zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje práva autora k jeho autorskému dílu, práva související s právem autorským, mezi něž náleží práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu, právo výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu, právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu, právo rozhlasového nebo televizního vysílatele k jeho vysílání, právo zveřejnitelů k dosud nezveřejněnému dílu, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv a právo nakladatele na odměnu v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu, zabývá se též právy pořizovatele k jím pořízené databázi, ochranou práv podle tohoto zákona a kolektivní správou práv autorských a práv souvisejících s právem autorským.

Účinnost od 1. 12. 2006 (ÚZ vyhlášeno dne 10. 8. 2006).

Informace o právních předpisech sestavil: Mgr. Igor Najman
ÚÚR

INFORMACE A STANOVISKA ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ STÁTNÍ SPRÁVY

Mají být občanská sdružení chránící přírodu samostatně informována o pořizování ÚPD?

§ 70 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a nový stavební zákon

Zákon o ochraně přírody a krajiny¹⁾ opravňuje v § 70 odst. 2 některá občanská sdružení požadovat na orgánech veřejné správy, „aby byla předem informována o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny“. Na základě tohoto ustanovení obesílají občanská sdružení orgány veřejné správy generelními žádostmi, jejichž adresátem je v některých případech také pořizovatel ÚPD. Obsahem žádostí je požadavek, aby občanské sdružení bylo informováno ve smyslu uvedeného ustanovení, přičemž mezi různě specifikovanými zásahy a řízeními, o nichž má být informováno, bývá uvedeno také pořizování územně plánovací dokumentace.

Z těchto důvodů je třeba zvážit existenci a případný rozsah povinností vyplývajících pro pořizovatele ÚPD z odstavce 2 § 70 uvedeného zákona. Předmětné ustanovení zní :

„Občanské sdružení nebo jeho organizační jednotka, jehož hlavním posláním podle stanov je ochrana přírody a krajiny (dále jen „občanské sdružení“) je oprávněno, pokud má právní subjektivitu, požadovat u příslušných orgánů státní správy, aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona. Tato žádost je platná jeden rok ode dne jejího podání, lze ji podávat opakovaně. Musí být věcně a místně specifikována.“

Ustanovení v prvé části specifikuje oprávněného žadatele (hlavní náplň dle stanov, právní subjektivita), v závěru uvádí některé náležitosti žádosti (musí být místně a věcně specifikována). Dále ustanovení uvádí, že se žadatel obrací na příslušný „orgán státní správy“. Tento problematický pojem chápeme v kontextu pozdějšího vývoje českého práva (po přijetí zákona o ochraně přírody a krajiny), jenž byl usměrněn článkem 79 Ústavy ČR. Považujeme proto za legitimní vztahovat tento pojem i na orgány samosprávy, jimž byl v souladu s čl. 105 Ústavy ČR svěřen výkon státní správy.

Z hlediska zkoumané otázky je klíčová následující část předmětného ustanovení, která opravňuje občanské sdružení „aby bylo předem informováno o všech zamýšlených zásazích a zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle tohoto zákona“.

„Zásah“ je pojem, který se vyskytuje vedle předmětného ustanovení také v ustanoveních §§ 4, 5, 7, 12, 22, 31, 37,

1) Zákon č. 114 / 1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

40, 44, 46, 49, 50, 57, 67, 68, 71, 73, 76, 79, 86, 87 a 88 téhož zákona. Pro porozumění pojmu zásah jsou zvláště významné: § 4, podle něhož mezi zásahy, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo jeho funkce „patří zejména umístování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů“; § 5 odst. 2, který pojednává o zásazích při hubení rostlin a živočichů; § 7 odst. 2, podle něhož je zásahem například pokácení dřeviny; § 12, podle něhož je zásahem do krajinného rázu zejména povolování a umístování staveb. V dalších ustanoveních se pojednává o zásazích proti škůdcům a zásazích způsobených běžným obhospodařováním pozemků. Podle § 86 odst. 1 je zásahem poškozování, zničení nebo změna části přírody a krajiny. Z těchto ustanovení je zřejmé, že zásahem je myšlen každý čin člověka, kterým dochází ke změně dochovaného přírodního prostředí významné z hlediska cílů zákona o ochraně přírody a krajiny²⁾. Zásah je přitom v zákoně odlišen od samostatně uvedeného správního řízení, neboť ne všechny zásahy takovému řízení podléhají (zásahem může být i čin, který je součástí běžného hospodaření nebo nakládání s majetkem). Zamýšleným zásahem pak je zásah, který existuje pouze v intenci jeho vykonavatele.

Správním řízením, o němž má být občanské sdružení informováno, rozumíme řízení, které vede příjemce žádosti podle správního řádu a při kterém mohou být dotčeny zákonem chráněné zájmy ochrany přírody a krajiny. „Předem“ v kontextu uvedeného ustanovení znamená před zahájením vlastního uskutečnění zásahu nebo před zahájením řízení, v němž má být takový zásah povolen, případně v jeho rané fázi.

Důsledky předmětného ustanovení pro pořizovatele ÚPD

Jak bylo uvedeno, je „orgán státní správy“ povinen informovat dané občanské sdružení za podmínek, že o to byl požádán subjektem, který zákon definuje, a způsobem, který zákon předpokládá. Informace se může týkat pouze

- zamýšleného zásahu, kterým bude výše specifikovaný čin (čin, jímž dojde ke změně dochovaného přírodního prostředí významné z hlediska cílů zákona, který není povolován ve správním řízení), a to pokud ho tento orgán sám zamýšlí. V jiném případě totiž nebudou tyto činy orgánu veřejné správy předem známy; jejich oznamovací povinnost by musel založit zákon;
- zahajovaného správního řízení, jehož materiální předmět může vést ke změně dochovaného přírodního prostředí významné z hlediska cílů zákona.

Pořizování a schvalování ÚPD není zásahem, kterým by došlo k uvedené změně přírodního prostředí, ani se takovýto zásah netýká, neboť ÚPD je plánovacím dokumentem, který do vlastnických práv uživatelů území a tedy do stávajícího způsobu využití území přímo nezasahuje. Pořizování a schvalování ÚPD není ani zahajovaným správním řízením,

2) Pochybnosti v tomto směru může vyvolávat „umístování staveb“, které se objevuje mezi příklady zásahů. V ustanoveních zákona však pouze v jednom případě předchází slovo umístovat slovu povolovat, v ostatních je tomu naopak. Lze tedy rozumět, že zákonodárce měl na mysli „umístěním stavby“ její fyzickou realizaci. To je zřejmé i ve srovnání s jinými obdobnými ustanoveními, kde se používá formulace „povolovat nebo uskutečňovat“ a dále ze skutečnosti, že v ustanoveních § 16 odst. 1 písm. k) a § 26 odst. 1 písm. f), která regulují činnosti z hlediska dopadů na zvláště chráněná území nejzávažnější, rovněž nebyla plánovací fáze změny v území předcházející jejímu „povolování“ uvedena.

jehož předmět může vést ke změně dochovaného přírodního prostředí, neboť ÚPD sama nezakládá subjektivní právo nebo povinnost týkající se využití území, nýbrž je podkladem pro rozhodování orgánů veřejné správy o těchto právech nebo povinnostech. Pořizování ÚPD není takovýmto řízením ani tehdy, pokud je zřejmé, že bude v souvislostech rozvoje určitého území podkladem pro rozhodnutí nebo povolení v konkrétní věci. Cílem pořizování ÚPD totiž není realizovat nebo prosadit určitou změnu v území, ale vytvořit pravidla pro postup orgánů veřejné správy při povolování těchto změn³⁾. Z tohoto důvodu nebude zahajovaným správním řízením ve smyslu předmětného ustanovení ani řízení o vydání opatření obecné povahy podle zákona č. 183 / 2006 Sb. a zákona č. 500 / 2004 Sb.

Účast občanských sdružení při pořizování a schvalování ÚPD je zajištěna právní úpravou účasti veřejnosti při jednání jednotlivých etap pořizování ÚPD ve stavebním zákoně. Občanská sdružení zde mají stejná práva jako ostatní veřejnost.

Pokud tedy pořizovatel ÚPD obdrží předmětnou žádost, postoupí ji příslušnému úseku veřejné správy, popřípadě bude postupovat podle § 12 správního řádu.

Některé obecné důsledky předmětného ustanovení

Povinnost informovat občanská sdružení ve smyslu předmětného ustanovení náleží těm organizačním složkám orgánu veřejné správy, které zamýšlejí zásahy nebo jsou kompetentní k řízením ve smyslu předmětného ustanovení. Přitom tato povinnost vzniká až podáním žádosti oprávněným sdružením na příslušný orgán („je oprávněno... požadovat u příslušných orgánů státní správy...“) a zaniká uplynutím lhůty jednoho roku od jejího podání. To znamená, že zákon nevyžaduje, aby orgán veřejné správy iniciativně vyhledával vyhovující občanská sdružení a nabízel jim informace. Obdobně platí, že organizační složky, kterým vznikne obdržením příslušné žádosti povinnost informovat občanská sdružení, nemají, vzhledem k uvedenému, povinnost informovat o této skutečnosti další orgány veřejné správy, nebo je upozorňovat na existenci jednotlivých konkrétních občanských sdružení, která jsou oprávněna podat si u těchto orgánů žádost ve smyslu předmětného ustanovení.

Při obdržení žádosti se orgán veřejné správy přesvědčí, že žádost splňuje obecné náležitosti podání⁴⁾ a náležitosti požadované předmětným ustanovením zákona o ochraně přírody a krajiny. To znamená, že součástí žádosti musí být také listiny prokazující, že ochrana přírody a krajiny je hlavním posláním občanského sdružení podle jeho stanov a že organizační jednotka občanského sdružení podávající žádost má právní subjektivitu. Pokud žádost postrádá některou z požadovaných náležitostí, postupuje se podle § 37 odst. 3 správního řádu. Pokud by žadatel nesplňoval některou z podmínek stanovených zákonem o ochraně přírody a krajiny, byla by jí podaná žádost neplatným právním úkonem⁵⁾.

Mgr. Ing. Petr Lepeška, MMR
Lektorovala Mgr. Jana Macháčková

3) §§ 18 a 19 zákona č. 183 / 2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

4) § 37 zákona č. 500 / 2004 Sb., správní řád.

5) V tomto případě se postupuje podle § 155 odst. 3 správního řádu.